

P. Andersen: Under Forhandlingerne om denne Sag er det fra alle Sider stærkt fremhævet, at det, det ved denne Lejlighed gjaldt om, var at afværge yderligere økonomiske Ulykker, som truede med at vælte ind over vort Samfund; først i anden Række vilde man derimod søge at skaane de Sparere, som i god Tro til de mange fine Navne og det gode Omdømme, som Landmandsbanken havde, havde indsat deres Penge i Landmandsbanken. Selv om man nu i første Række har den økonomiske Ulykke i Sigte, kan det imidlertid ikke bestrides, at Resultatet af at redde Landmandsbanken i lige saa høj Grad vil være at redde Pengene for de mange, der har indsat deres sammensparede Penge i Banken. Det er ogsaa den Omstændighed, der har foranlediget, at flere ærede Medlemmer har henvendt sig til den højtærede Statsminister med Forespørgsel om, hvorledes Staten vil stille sig overfor de mange Smaa banker ude omkring i Landet, som i den senere Tid er krakket, hvorved Sparere, som har haft deres Penge indsat i disse Banker, har mistet en større eller mindre Del af dette Beløb. Baade den højtærede Statsminister og den højtærede Handelsminister udtalte, at det fremsatte Lovforslag ikke medførte nogen Konsekvens med Hensyn til Stillingen overfor Sparerne i disse Banker, og heller ikke efter at Lovforslaget har været behandlet i Udvalget, giver det Hjemmel for at hjælpe de Sparere, som har mistet deres Penge ved de smaa Banker. Begge Ministre har imidlertid udtalt, at man var villig til en Forhandling om dette Spørgsmaal, og det er denne Udtalelse af Stats- og Finansministeren samt Handelsministeren, jeg gerne vil sætte Fingeren paa ved denne afsluttende Behandling. Denne Udtalelse bør ikke gaa i Glemmebogen, den maa noteres op, thi det er denne Udtalelse, som maa hæfte for Fremtiden.

Jeg repræsenterer en Egn af Landet, hvor en af disse Smaa banker er skredet sammen, Banken paa Thurø. Denne Bank blev ledet af en Mand, der spillede, og som lod andre spille for de i Banken indsatte Millioner. Han var ikke saa fornuftig eller saa forsigtig som andre Bankdirektører, der har sig lige saadan ad, han kom paa den gale Side af Straffeloven, han blev straks erklæret for en oplagt Forbryder, han fik en Dom og er nu efter nogen Tids Forløb afgaaet til Forbedringshuset; der er knap Plads i Forbedringshuset, og skulde der en større Afdeling Bankdirektører ind i den

nærmeste Fremtid, vilde de komme til at vente noget i de lokale Fængsler, inden de kunde blive anbragt. Men den Omstændighed, at det var en Forbryder, der ledede denne Bank, bør ikke have nogen Indflydelse paa, om de Sparere, som har indsat Penge der, kan komme i Betragtning paa samme Maade, som Landmandsbankens Sparere kommer i Betragtning ved det Lovforslag, der nu om kort Tid vil være vedtaget. — Med Hensyn til Ledelsen af den nævnte Bank maa jeg sige, at den ogsaa i nogen Gred minder om Ledelsen af Landmandsbanken. Det var ganske vist ikke en halv Snes Kammerherrer, som ledede Banken paa Thurø, det var jævne, almindelige Mennesker, som ikke havde synderlig Titler at blære sig med; men det var Folk, der var ukyndige i det Arbejde, de var gaaet ind til, og med Hensyn til det Ansvar, de havde paataget sig, lige saa ukyndige som de Kammerherrer, der har siddet i Landmandsbankens Ledelse. Sparerne i denne Bank og i andre lignende Banker vil ganske naturligt stille det Spørgsmaal til sig selv: Hvad kan bevirke, at Sparerne i en Bank, der gaar ned og hjem, kan komme i Betragtning overfor Statskassen? Skal Betragtningen anlægges saaledes, at hvis det er en Forbryder, der har været Direktør i Banken, kan de ingenting faa, eller hvis det er Folk, som ikke er højt betitlede, kan de ingenting faa, medens de derimod kan faa noget, hvor det modsatte er Tilfældet. De vil anlægge denne Betragtning — og det gælder ikke mindst for Sparerne i denne Bank, der kun vil faa ca. 40 pCt. af deres indsatte Kapital tilbage i Tidens Løb —, de vil føle det som en Uretfærdighed, der er begaaet overfor dem, de vil føle deres Retsbevidsthed krænkede, naar de ikke alene skal miste de Penge, de har indsat, men ogsaa skal være med til gennem den Garanti, som dette Lovforslag indeholder med Hensyn til Laan til Landmandsbanken, at yde Garanti for ubegrænsede Beløb ud i en uvis Fremtid.

Jeg maa gøre opmærksom paa, at i den af mig omtalte Bank havde Skibsrederier indsat Penge til den Skat, de skulde betale til Statskassen, og da Banken gik ned, gik ogsaa disse Penge ned. Imidlertid kom den daarlige Periode for Skibsfarten, alle Skibene maatte lægge op, de kunde ikke sejle, Rederierne kunde intet fortjene, og de havde ikke Penge til at betale deres Skat. Forholdene var ved at udvikle sig saaledes, at Skibene maatte sælges ved Tvangsauktion som Gods, hvori